

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการ: การฟื้นฟูวิถีชีวิตผ่านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ บ้านดอยมด ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

รหัสโครงการ: RDG55N0012

บ้านดอยมดเป็นหมู่บ้านบริวารของบ้านเมืองน้อย หมู่ที่ 8 ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ปลูกข้าวไร่เพื่อบริโภคในครัวเรือน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วแดงหลวง รวมถึงไม้ดอกชนิดต่างๆ เช่น พุสซี่วิลโล่ โละทริส คาลาลิลลี่ และเฟิร์น นอกจากนั้นยังมีการทำปศุสัตว์แบบพื้นบ้าน เช่น หมู ไก่ เพื่อการบริโภค และใช้ในพิธีกรรมตามวิถีของชาวล่าหู่

ในส่วนของการท่องเที่ยว ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจากภายนอกเข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชนมากขึ้น ส่งผลให้มีบริษัททัวร์เข้ามาตั้งอยู่ในชุมชนเพื่อดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมถึงคนในชุมชนเองได้เริ่มหันมาประกอบกิจการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมากขึ้นเช่นกัน เช่น กิจการที่พักแบบรีสอร์ต คนนำเที่ยว ฯลฯ แม้ว่าที่ผ่านมาจะได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภายนอกมาบ้างแล้วแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และคนในชุมชนส่วนใหญ่ยังคงมีบทบาท และส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวไม่มากนัก จากการพิจารณาศักยภาพ และโอกาสในด้านการท่องเที่ยวแล้ว ชุมชนจึงได้ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สามารถสะท้อนคุณค่าวิถีชีวิตของชนเผ่าล่าหู่ รวมถึงใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการจัดการทรัพยากร นำไปสู่แนวทางในการสร้างความมั่นคงทางอาหารของชุมชน

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ คณะนักวิจัยชุมชนดอยมดได้ดำเนินการศึกษาศักยภาพของชุมชนในด้านต่างๆ ผ่านกระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน วัฒนธรรม และภูมิปัญญาชาติพันธุ์ล่าหู่ คติความเชื่อ ทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจ และข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูวิถีชีวิตบนพื้นฐานของชาติพันธุ์ล่าหู่ โดยองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ได้นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ เช่น แนวทางในการปรับตัวเพื่อนำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางอาหาร นอกจากนั้นยังทำให้ชุมชนสามารถดำเนินการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การสร้างกลุ่มท่องเที่ยวที่บริหารจัดการโดยคนในชุมชน การออกแบบกิจกรรมและโปรแกรมสำหรับนักท่องเที่ยว แนวทางการสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างชุมชนกับหน่วยงานจากภายนอก ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมกับชุมชนผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์/ ชาติพันธุ์ล่าหู่บ้านดอยมด/ การท่องเที่ยวโดยชุมชน